

با اینکه در زمان امام صادق امام زمان علیهما السلام متولد نشده بودند ، چطور ایشان فرموده اند به امام زمان سلام کنید ؟

سؤال کننده : مشکلات

پاسخ:

اولا: معنای سلام دعا برای سلامت است ودعا هم برای شخص موجود ممکن است هم کسی که موجود نیست . در ابتدا باید معنی سلام مشخص شود . سلام همان طور که در کتب لغت وتفسیر اهل سنت نیز موجود است به معنی دعای برای سلامت به کار می رود :

معنی السلام هو الدعاء بالسلامة

الإيضاح في علوم البلاغة ج1/ص347

معنای سلام دعای برای سلامت است.

شبهه همین عبارت در کتابهای زیر آمده است:

التفسیر الکبیر ج21/ص202- الکشاف ج3/ص29- روح المعانی ج12/ص94- زاد المسیر ج9/ص194- فتح الباری ج11/ص13

پس وقتی به کسی سلام می کنی برای وی دعای به سلام کرده ای . و برای دعا کردن برای شخص موجود بودن وی شرط نیست . در بسیاری روایات اهل سنت آمده است که رسول خدا برای کسانی که در آن زمان موجود نبوده اند دعا کرده اند :

11691 حدثنا عبد الله حدثني أبي ثنا حسن قال سمعت عبد الله بن لهيعة قال ثنا دراج أبو السمع ان أبا الهيثم حدثه عن أبي سعيد الخدري عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان رجلا قال له يا رسول الله طوبى لمن رآك وآمن بك قال طوبى لمن رآني وآمن بي ثم طوبى ثم طوبى ثم طوبى لمن آمن بي ولم يرني قال له رجل وما طوبى قال شجرة في الجنة مسيرة مائة عام ثياب أهل الجنة تخرج من أكمامها

شخصي به رسول خدا عرض کرد درخت بهشتي طوبي براي كسي باشد كه تو را ديده و به تو ايمان آورده است (طوبي اصطلاحی در دعاست) . حضرت فرمودند درخت بهشتي براي كسي باشد كه من را ديده و ايمان آورده است . ودرخت بهشتي ودرخت بهشتي ودرخت بهشتي ودرخت بهشتي ودرخت بهشتي ودرخت بهشتي ودرخت بهشتي براي كسي باشد كه به من ايمان آورده ولي من را ندیده است . شخصي به حضرت عرض کرد طوبي چیست . فرمودند درختي است در بهست كه طولش به اندازه هزار ماه راه است كه لباس بهشتيان از شاخه هاي ان بيرون مي آید.

این روایت در **المستدرک علي الصحيحين ج4/ص96 - صحيح ابن حبان ج16/ص213- مسند أبي يعلي ج2/ص519** و چندین کتاب دیگر آمده است و در بسياري از آنها این روایت را صحيح دانسته اند.

ثانيا: در روايات مورد بحث - كه در اول سوال يك گذشت- ، سوال چنين است كه در زمان حضرت ولي عصر چطور به ايشان سلام مي كنند ، حضرت پاسخ دادند مي گويي السلام عليك يا بقیة الله كه معني آن چنين است: اگر زمان او را درك كردي چنين مي گويي ؛

اما علاوه بر اين مطلب ، ما براي دفع شبهه از زيارتي كه براي امام زمان عج الله تعالي فرجه الشريف قبل از تولد ايشان ذكر شده است چنين پاسخ مي گوييم كه :

ثالثا: تاممي مردم قبل از تولد در اين عالم ، وجود روحاني داشته و درك وفهم دارند اهل سنت در ذیل آیه شريفه :

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ (سورة أعراف آیه 172)

وهنگامي كه پروردگارت از فرزندان آدم ذريه ايشان را گرفت (خلق كرد) وايشان را شاهد بر خودشان گرفت (از خودشان اقرار گرفت) كه آيا من پروردگار شما نيستم؟ همگي گفتند آري

به اين مطلب اقرار کرده اند .اگر چه رواياتي كه ايشان در اين زمينه آورده اند در بعضي جهات با نظر شيعه منافات دارد اما اصل وجود در عالم ذر را اثبات مي نمايد :

11190 أنا قتيبة بن سعيد عن مالك عن زيد بن أبي أنيسة عن عبد الحميد بن عبد الرحمن بن زيد عن مسلم بن يسار الجهني أن عمر بن الخطاب سئل عن هذه الآية وإذ أخذ ربك من بني آدم من ظهورهم ذريتهم وأشهدهم علي أنفسهم ألسنت بريكم قالوا بلي شهدنا أن تقولوا يوم القيامة إنا كنا عن هذا غافلين فقال عمر سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يسأل عنها فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم إن الله عز وجل خلق آدم فمسح ظهره بيمينه فاستخرج منه ذرية فقال خلقت هؤلاء للجنة ويعمل أهل الجنة يعملون ثم مسح ظهره فاستخرج منه ذرية فقال خلقت هؤلاء للنار ويعمل أهل النار يعملون ...

سنن النسائي الكبرى ج6/ص347

از عمر بن خطاب در مورد اين آيه سوال شد...پس عمر گفت از رسول خدا شنيدم كه در اين زمينه از وي سوال شد پس فرمود خداوند عز وجل آدم را خلق كرد پس دست راست خود را بر پشت وي كشيد پس از آن

ذریه او را خارج کرد . پس گفت آنها را برای بهشت خلق کردم و ایشان عمل اهل بهشت را (کارهای نیک را) انجام خواهند داد . سپس دوباره بر پشت وی دستی کشید پس از آن ذریه ای را خارج کرد پس گفت ایشان را برای آتش آفریده ام و ایشان کارهای اهل آتش را (کارهای بد را) انجام خواهند داد ...

جدا از روایات عام در مورد عالم ذر ، در مورد وجود نورانی رسول گرامی اسلام و ائمه اطهار علیهم السلام قبل از حضور در این عالم در کتب شیعه و سنی روایات بسیاری داریم:

3609 حدثنا أبو همام الوليد بن شجاع بن الوليد البغدادي حدثنا الوليد بن مسلم عن الأوزاعي عن يحيى بن كثير عن أبي سلمة عن أبي هريرة قال قالوا يا رسول الله متي وجبت لك النبوة قال وآدم بين الروح والجسد قال أبو عيسى هذا حديث حسن صحيح غريب من حديث أبي هريرة لا نعرفه إلا من هذا الوجه

سنن الترمذي ج5/ص585

از رسول خدا سوال کردند که چه زمانی شما به نبوت مبعوث شدید؟ فرمودند هنگامی که آدم در بین روح و بدن بود (روح و بدنش از هم جدا بود) ... این حدیث نیکو و صحیحی است ...

36553 حدثنا أبو بكر قال حدثنا عفان قال حدثنا وهيب قال حدثنا خالد الحذاء عن عبد الله بن شقيق أن رجلا سأل النبي صلى الله عليه وسلم متي كنت نبيا قال كنت نبيا وآدم بين الروح والجسد

مصنف ابن أبي شيبة ج7/ص329

شخصی از رسول خدا سوال کرد که شما از چه زمانی پیغمبر بودید ؟ فرمودند من پیغمبر بودم و حال آنکه آدم در بین روح و بدن بود (روح و بدنش از هم جدا بود)

6 - محمد بن يحيى ، عن محمد بن أحمد ، عن محمد بن الحسين ، عن أبي سعيد العصفوري عن عمر [و] بن ثابت ، عن أبي حمزة قال : سمعت علي بن الحسين عليه السلام يقول : إن الله خلق محمدا وعليا وأحد عشر من ولده من نور عظمته ، فأفامهم أشباحا في ضياء نوره يعبدونه قبل خلق الخلق ، يسبحون الله ويقدمونه وهم الأئمة من ولد رسول الله صلى الله عليه وآله.

الكافي - الشيخ الكليني - ج 1 - ص 530 - 531

از امام سجاد علیه السلام شنیدم که فرمودند بدرستی که خداوند عزوجل محمد وعلی و یازده نور از ذریه او را از نور عظمتش خلق کرد پس ایشان را بصورت سایه هایی در سایه نور خودش قرار داد که او را عبادت می کردند قبل از آنکه مخلوقات دیگر خلق شوند.

19 - علي بن محمد ومحمد بن الحسن ، عن سهل بن زياد ، عن محمد بن الحسن بن شمون ، عن عبد الله بن عبد الرحمن الأصبم ، عن كرام (1) قال : حلفت فيما بيني وبين نفسي ألا أكل طعاما بنهار أبدا حتي يقوم قائم آل محمد ، فدخلت علي أبي عبد الله عليه السلام قال : فقلت له : رجل من شيعتكم جعل لله عليه ألا يأكل طعاما بنهار أبدا حتي يقوم قائم آل محمد ؟ قال : فصم إذا يا كرام ولا تصم العيدين ولا ثلاثة التشريق ولا إذا كنت مسافرا ولا مريضا فإن الحسين عليه السلام لما قتل عجت السماوات والأرض ومن عليهما والملائكة ، فقالوا : يا ربنا ائذن لنا في هلاك الخلق حتي نجدهم عن جديد الأرض بما استحلوا حرمتك ، وقتلوا صفوتك ، فأوحى الله إليهم يا ملائكتي وبا سماواتي وبا أرضي اسكنوا ، ثم كشف حجابا من الحجب فإذا خلفه محمد صلي

اللّه عليه وآله واتنا عشر وصيا له عليهم السلام وأخذ بيد فلان القائم من بينهم ، فقال : يا ملائكتي ويا سماواتي ويا أرضي بهذا أنتصر [لهذا] - قالها ثلاث مرات .

الكافي - الشيخ الكليني - ج 1 - ص 534

از کرام نقل شده است که گفت :قسم خوردم که در روز غذا نخورم (روزها همه روزه باشم) تا اینکه قائم آل محمد ظهور کند .پس به نزد امام صادق علیه السلام رفتم .پس به حضرت عرض کردم که شخصی از شیعه شما چنین نذری نموده است ؟ حضرت فرمودند پس روزه بگیر با اکرام (یعنی ثواب فراوان به تو داده خواهد شد) ولی روز عیدفطر وقریان روزه بگیر و سه روز ایام تشریق در حج را نیز و نیز زمانیکه مسافری روزه بگیر و نیز وقتی که مریض هستی .پس بدرستی که وقتی که امام حسین علیه السلام در کربلا شهید شدند زمین و آسمان وموجودات آنها وملائکه ناله کردند .پس گفتند خداوندا به ما اجازه بده تا مردم را به سب انجام محرمات وکشتن برگزیدگان تو هلاک کنیم تا از صفحه روزگار محو شوند . پس خداوند به ایشان وحی نمود که ای ملائکه من و ای آسمان های من و ای زمین من آرام باشید سپس حجابی را از حجاب های خود برداشت ؛ پس در پشت ان رسول خدا ودوازده نفر از ذریه او عليهم السلام بودند و اشاره نمود به یکی از ایشان که در بین ایشان ایستاده بود پس فرمود ای ملائکه من و ای آسمانهای من و ای زمین من ، به وسیله این شخص یاری می کنم (حسین را) واین مطلب را سه بار فرمود.

پس می بینیم که سلام کردن به مقام والای بقیه اللّه الاعظم نه تنها در زمان امام صادق علیه السلام حتی قبل از بعثت رسول گرامی اسلام صلی اللّه علیه وآله وسلم نیز ممکن بوده است.

همچنین اهل سنت در ذیل آیه شریفه "وَأَسْأَلُ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ " (سوره زخرف آیه 45) روایت کرده اند که رسول خدا فرمودند تمامی پیامبران با عهد به نبوت من و ولایت علی بن ابی طالب بعد از من مبعوث گردیدند .

حدثنا أبو الحسن محمد بن المظفر الحافظ قال حدثنا عبد الله بن محمد بن غزوان قال ثنا علي بن جابر قال ثنا محمد بن خالد بن عبد الله قال ثنا محمد بن فضيل قال ثنا محمد بن سوقة عن إبراهيم عن الأسود عن عبد الله قال قال النبي صلي الله عليه وسلم يا عبد الله أتاني ملك فقال يا محمد وسل من أرسلنا من قبلك من رسلنا علي ما بعثوا قال قلت علي ما بعثوا قال علي ولايتك وولاية علي بن أبي طالب قال الحاكم تفرد به علي بن جابر عن محمد بن خالد عن محمد بن فضي ولم نكتبه الا عن بن مظفر وهو عندنا حافظ ثقة مأمون

معرفة علوم الحديث ج1/ص95

این روایات به خوبی بیانگر وجود معنوی و روحانی ائمه اطهار عليهم السلام حتی قبل از خلقت انبیا دارد .

موفق باشید

گروه پاسخ به شبهات

مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر (عج)

